

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

“Етропал” АД е създадено през м.април 1990г. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр.Етрополе, бул.“Руски” № 191. Съдебната регистрация е от 1990г. с решение №156/02.04.1990г. по фирмено дело № 141 на Софийски окръжен съд. Последните промени в Устава на дружеството и капитала му са вписани в регистъра на търговските дружества с решение № 14/24.09.2007г.

Собственост и управление

“Етропал” АД е публично дружество съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Към 30 Юни 2008 г. съдебно регистрирания капитал на дружеството е в размер на 5 млн. лева, разпределени в 5 000 000 броя обикновени, безналични, поименни, свободно-прехвърляеми акции, с номинална стойност 1 лев, представляващи съдебно регистрирания капитал на дружеството.

“Етропал” АД има едностепенна система на управление със съвет на директори, състоящ се от трима членове в състав:

- Асен Милков Христов – Председател на СД
- инж.Пламен Пеев Патев – член на СД
- инж.Николай Михайлов Пенчев - Независим член

Дружеството се представлява и управлява от Изпълнителния директор инж. Пламен Пеев Патев.

Към 30.06.2008г. средно-списъчният брой на персонала в дружеството е 320 работници и служители.

Предмет на дейност

Предметът на дейност на дружеството е научно-изследователска, експериментална и развойна дейност в областта на ортопедията и травматологията, производство на ендопротези и имплантанти, специални биокерамични материали и сплави за медицински нужди, специален хирургически инструментариум, остеосинтезни средства, производство на спринцовки за еднократна употреба, хемодиализатори и системи за хемодиализа, други медицински изделия за еднократна употреба като системи за инфузия и трансфузия, инжекционни игли, интравенозни канюли, катетри и сонди, хирургични ръкавици, уринаторни и колостомни торби, както и някои изделия за лабораторни цели.

Етропал АД е единствен производител в България на консумативи за хемодиализа – хемолинии, хемодиализатори и фистулни игли. Производството включва диализатори с различни видове мембрани и с различна активна повърхност като целулозен ацетат, синтетично-модифицирана целулоза, „low flux”, полисулфон. Произвеждат се артериални и венозни системи за диализа, използвани с всички марки диализни апарати.

Дружеството има разрешение за производство на консумативите съгласно Закона за медицинските изделия. Всички те имат разрешения за употреба от Министерството на здравеопазването. Качеството на продукцията е гарантирано чрез внедрената още през 1999г. система за качество.

2. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

База за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на “Етропал” АД е изготвен в съответствие със Закона за счетоводството, Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Съвета по международни счетоводни стандарти и в съответствие с принципа за действащо предприятие, който предполага, че Дружеството ще продължи да извършва дейността си в близко бъдеще.

Финансовият отчет е изготвен на основа на справедливата стойност за финансовите активи и пасиви, с изключение на онези, за които надеждното измерване или справедливата стойност са неприложими.

Отчетна валута

Съгласно изискванията на българското законодателство Финансовият отчет е изготвен в български лева (BGN), закръглени до хиляда.

От 01.07.1997г. левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1 : DEM 1, а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз - с еврото в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

Паричните средства, вземанията и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат в левова равностойност на база валутния курс към датата на операцията и се преоценяват на месечна база като се използва официалният курс на БНБ на последния работен ден от месеца. Към 30.06.2008г. те са представени по заключителния курс на БНБ.

Курсовите разлики от преоценката се третираат като текущи приходи и разходи и се включват в отчета за приходи и разходи като финансови приходи/разходи.

Дълготрайни материални активи (МСС 16)

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване дълготрайните материални активи се оценяват по себестойност, която включва покупната цена (вкл. мита и невъзстановими данъци) и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, непризнат данъчен кредит и др.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на дълготрайните материални активи е алтернативният подход по МСС 16 – справедлива стойност на актива към датата на оценката, намалена с начислените амортизации и загубите от обезценки.

Дружеството е определило стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Отписването на дълготрайни материални активи от баланса става при продажба или когато активът окончателно бъде изведен от употреба и след отписването му не се очакват никакви други икономически изгоди.

Методи на амортизация

Дълготрайните материални активи се амортизират по линейния метод през техния полезен срок на експлоатация. Земята не се амортизира. Срокът на годност на активите е съобразен с физическото износване, спецификата на оборудването, предоставената информация от предприятието - производител на тези активи, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Срокът на годност по групи активи от датата на оценката им по справедлива стойност е както следва:

- Сгради 25 години
- Машини средно 3-10 години
- Транспортни средства 4 години
- Компютри 2 години

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещи очаквания за срока на използване на активите, същия се коригира перспективно.

Начисляването на амортизацията започва от момента, когато актива е наличен за използване и продължава да се амортизира, докато той бъде отписан.

Към 30.06.2008г. “Етропал” АД има следните основни средства :

- Земи – 36 хил.лв.
- Сгради и конструкции – 1 979 хил.лв.
- Машины и оборудване – 1 929 хил.лв.
- Транспортни средства – 293 хил.лв.
- Разходи за придобиване на ДМА – 425 хил.лв.
- Други – 150 хил.лв.

Дълготрайни нематериални активи (МСС 38)

Първоначалната оценка на нематериални активи се извършва по цена на придобиване, която включва покупната цена (включително мита и невъзстановими данъци) и всички преки разходи за подготовка на актива за използването му по предназначение. В техния състав са включени програмни продукти, използвани в дружеството. Прилага се линеен метод на амортизация.

Отписването на дълготрайни нематериални активи от баланса е при продажба или когато активът окончателно бъде изведен от употреба и след отписването му не се очакват никакви други икономически изгоди.

Начисляването на амортизацията започва от момента, когато актива е наличен за използване и продължава да се амортизира, докато той бъде отписан дори ако през този период активът е стоял неизползван.

Вземания

Търговските и други вземания се признават по цена на придобиване като се приспадат загубите от обезценка.

Парични средства и еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности, разплащателните сметки и депозити.

Паричните средства и еквиваленти в лева са оценени по номинална стойност, а паричните средства и еквиваленти в чуждестранна валута по заключителния курс на Българска Народна Банка към 30.06.2008г. Ежемесечно се извършва оценка по заключителния месечен курс на БНБ за съответната валута.

Курсовите разлики от преоценката се третираат като текущи приходи и разходи и се включват в отчета за приходи и разходи като финансови приходи/разходи.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20 %);
- лихвите по получени инвестиционни кредити са включени като плащания към финансовата дейност; плащанията към доставчици за придобиване на ДМА са включени в паричния поток от инвестиционна дейност;

Инвестиции в дълготрайни активи

Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества се оценяват по себестойност в балансовия отчет на дружеството майка. Ако разпределеният дивидент превишава натрупаните печалби след датата на придобиване, стойността им съответно се намалява.

“Етропал” АД притежава контролно участие в 10 на брой дъщерни дружества.

Дъщерно дружество	стойност на участието към 01.01.2008		изменение	стойност на участието към 30.06.2008		% на участие в основния капитал	основен капитал на дъщерното дружество
	хил.лева	хил.лева		хил.лева	хил.лева		
Етропал Трейд ООД	3	0		3		70,00%	5
ИБ Медика АД	25	0		25		50,00%	50
Диализ.Център Етропал ЕООД	5	0		5		100,00%	5
Диализа Етропал Алфа ЕООД	5	0		5		100,00%	5
Диализа Етропал Бета ЕООД	5	0		5		100,00%	5
Диализа Етропал Гама ЕООД	5	0		5		100,00%	5
Диализа Етропал Делта ЕООД	5	0		5		100,00%	5
Диализа Етропал Сигма ЕООД	5	0		5		99,00%	5
Диализа Етропал Бургас ООД	4	0		4		76,00%	5
Фибра -Италия	10	0		10		50,00%	20

Материални запаси

Материални запаси се оценяват по стойност на база средно претеглени цени. Ако нетната реализируема стойност е по-ниска от стойността, извършва се обезценка до по-ниската стойност.

Стойността на стоките, както и суровините и консумативите се изчислява по цена на придобиване като се прибавят транспортните и други подобни разходи.

Себестойността на готовата продукция и незавършеното производство включва разходите за суровини, консумативи, преки разходи за заплати и непреки производствени разходи. Непреките производствени разходи включват непреки материали, заплати и осигуровки, поддръжка и амортизация на машини, производствени сгради и оборудване, използвани в производствения процес, капитализирани разходи за развойна дейност, свързани с продуктите и заводските разходи за администрацията и управлението.

Нетната реализируема стойност на материалните запаси е представена по продажна цена, намалена с разходите по завършването и разходите, направени за реализиране на продажбата и е определена с оглед на маркетинга, моралното остаряване и развитието в очакваните продажни цени.

В края на отчетния период не е направена обезценка на материалните запаси, поради липса на обстоятелства, които биха довели до намаление на отчетната им стойност до нетната реализируема или до възстановяване на направено вече намаление, като намалението не е отчетено като друг текущ разход. Същите са включени в отчета по цена на придобиване.

Незавършеното производство е оценено по стойността на основните производствени разходи.

Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по стойността на издадената фактура, намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. Приблизителната оценка за съмнителни и несъбираеми вземания се прави,

когато за събираемостта на цялата сума съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се обезценяват изцяло, когато това обстоятелство се установи.

Задължения към доставчици и други задължения

Задълженията към доставчици и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси са представени по цена на придобиване (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси.

Лизингови договори

Лизингови договори, които се отнасят до дълготрайни материални активи, при които дружеството понася всички съществени рискове и ползи, свързани със собствеността (финансов лизинг) се признават като активи в балансовия отчет. При първоначално признаване в балансовия отчет активите се оценяват по изчислена стойност равна на по-ниската стойност на справедливата стойност и настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания. Вътрешният лихвен процент на лизинговия договор се използва като дисконтов фактор или приблизителна стойност при изчисляване на настоящата стойност. Активите по финансов лизинг се амортизират по подобен начин като другите дълготрайни материални активи на дружеството.

Капитализираното остатъчно лизингово задължение се признава в балансовия отчет като пасив, а лихвената част за лизинговото плащане се признава в отчета за приходите и разходите по време на срока на договора.

Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в “Етропал” АД се основават на разпоредбите на Кодекса на труда, на разпоредбите на действащото осигурително законодателство.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за пенсионното, здравно и срещу безработица осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено с осигурителния кодекс.

Към датата на годишния финансов отчет в дружеството е направена оценка на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск.

Акционерен капитал

“Етропал” АД е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на кредиторите на дружеството за изпълнение на техните вземания към него. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала.

Собствен капитал

Основният капитал се представя по неговата номинална стойност съгласно съдебните решения за регистрацията му.

Задължения

Задълженията са дългосрочни и краткосрочни. Дългосрочните задължения са получени заеми със срок на погасяване над 1 година. Краткосрочни са задълженията към доставчици, бюджета, персонала, осигурителни предприятия и други кредитори. Задълженията се отчитат по тяхната номинална стойност.

Нетни приходи

Нетните приходи от продажба на стоки и готови продукти се признават в отчета за приходите и разходите, ако доставката и прехвърлянето на риска на купувача е станало преди края на годината и ако приходите могат да бъдат оценени надеждно и се очаква да бъдат получени. Нетните приходи се признават без да включват ДДС и мита, както и без отстъпки свързани с продажбите.

“Етропал” АД генерира парични потоци от следните дейности:

- ✓ приходи от продажба на произведена готова продукция
- ✓ приходи от продажба на стоки
- ✓ приходи от услуги – опаковка, стерилизация и транспорт на медицински изделия

Отчитане на разходите

Дружеството отчита текущо разходите за дейността по икономически елементи. Разходите в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите приходи и разходи се включват в отчета за приходи и разходи, като се посочват нетно и се състоят от: лихвени приходи и разходи, курсови разлики от валутни операции и банкови такси.

Административни разходи

Административните разходи признават разходи, направени през годината, които са свързани с управлението и администрирането на групата, включително разходи, които се отнасят до административния персонал, ръководните служители, офисните помещения, разходи за офиса и др., както и свързаната с това амортизация.

Други оперативни приходи и разходи

Други оперативни приходи и разходи включват позиции от второстепенен характер по отношение основната дейност на предприятието, включително приходи от наеми и оперативни разходи, свързани с инвестиционен имот.

ПРИХОДИ ОТ ОБИЧАЙНА ДЕЙНОСТ

Приходите от обичайна дейност включват приходи от продажба на продукция, стоки и материали и други продажби.

Приходите от продажба на продукция включват:

	30.06.2008
	BGN '000
Вътрешен пазар	4,160
Външен пазар	<u>2,049</u>

Общо 6,209

Другите приходи включват:

	30.06.2008
	BGN '000
Стоки	37
Услуги	682
Други	271
Общо	990

СУМИ С КОРЕКТИВЕН ХАРАКТЕР

Изменението на запасите от продукция включва:

1. Увеличение на запасите от продукция и незавършено производство – общо (-267) хил.лв.
2. Балансовата стойност на продадените активи - стоки и материали – 331 хил.лв.

ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ И РАЗХОДИ

Финансови приходи

- приходи от лихви по краткосрочни заеми – 219 хил.лв.
- положителна разлика от промяна на валутни курсове - 3 хил.лв.

Финансови разходи: - разходи за лихви по краткосрочни и дългосрочни кредити - 383 хил.лв.,
отрицателни разлики от промяна на валутни курсове - 15 хил.лв. Такси и комисионни - 23 хил.лв.

МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	30.06.2008	31.12.2007
	BGN '000	BGN '000
Основни материали	4,014	4,354
Готова продукция	434	208
Незавършено производство	51	10
Стоки	<u>33</u>	<u>57</u>
Общо	<u><u>4,532</u></u>	<u><u>4,629</u></u>

ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ

	30.06.2008	31.12.2007
	BGN '000	BGN '000
Вземания от клиенти за текущата година	3,599	2,239
в т.ч. просрочени	-	-
до 1 г.	-	-
Предоставени аванси	-	-
Съдебни и присъдени	-	-
вземания	-	-
Други	6,434	5,423
Обезценка на несъбираеми вземания	-	-
Общо	<u>10,033</u>	<u>7,662</u>

СОБСТВЕН КАПИТАЛ

	30.06.2008	31.12.2007
	BGN '000	BGN '000
Основен акционерен капитал	5,000	5,000
Резерви	249	250
Натрупани печалби	1509	196
Текуща печалба	498	1313
Общо	<u>7,256</u>	<u>6,759</u>

Дата: 18.07.2008г.

Изпълнителен директор
инж.Пламен Патев